

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΤΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ ΜΑΣ

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

ΤΟΥ ΜΠΕΡΝΑΡ ΣΩ

(ΘΙΑΣΟΣ-ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΝΔΡΕΑΔΗ)

ΚΡΙΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ

κ. ΠΟΛ. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗ

Ἡ κυρία Ἀνδρεάδη καὶ ὁ θίασός της ἔκαναν τὴν ἐναρξίν τῶν παρκατάσεων τοῦ «Ἀνεξαρτήτου Καλλιτεχνικοῦ Ὄργανισμοῦ» τῆς διαλεκτῆς καλλιτέχνιδος, σὲ θεατρὸ τῆς τῆς πλατείας Κυριακῆ τὴν προπερασμένη Παρασκευή (μέλις ὁ ἰδιοτροπώτατος φταίνες Ἰούνιος τὸ ἐπέτρεψε) μετὰ τὸν «Πυγμαλίωνα». Εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ πνευματώδη καὶ περισσότερα... ἀγγλικά ἔργα τοῦ Μπέρναρ Σω, παιχθέν γι' πρώτη φορά σὲ Λονδίνο πρὸ εἴκοσι ἐπτὰ ἐτῶν καὶ... (κακοποιηθέν τότε) τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ κάποιου θίασου «νέων» σ' ἕνα θεατράκι τῶν Ἐξαρχείων, τὴν «Ἀτλαντίδα» κά-

τὰ πέρθετο πρὸ τῶν ὀμοιωμάτων καὶ μετέχοντος τότε τοῦ θίασου αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Φαρμάκη, πού ἀνήκει ἤδη καὶ ἀπὸ καιρὸν εἰς τὸν θίασον τῆς κυρίας Ἀνδρεάδη.

✱

Ὁ «Πυγμαλίων» εἶνε τὸ ἔργον τοῦ Σόου τὸ ὁποῖον — ἔπως γράφει ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς του στὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου — «εἶνε ἀκτανόητον ἔξω ἀπὸ τὸ Λονδίνον ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν τὰ ξεχωριστὰ ἐκεῖνα φωνητικὰ σύμβολα» πού θὰ ἐπέτρεπαν ν' ἀποδίδεται ἔπως πρέπει ὁ τρόπος τοῦ προφέρειν τ' ἀγγλικά τῆς ἡρωίδος.

Ἀληθινά, τόσον τῆς Ἑλίξας Ντουλίτλε πρὸ πάντων, ὅσον καὶ τῶν ἄλλων ἐπεισοδιακῶν ρέλων τοῦ ἔργου ἡ προφορά καὶ οἱ ἰδιωτισμοὶ εἶνε ἀπαραίτητοι γιὰ νὰ ἐξηγηθεῖν: Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ γλωσσολόγου καθηγητοῦ νὰ τοὺς παρακολουθῇ σημειῶνων τὰ λόγια τῶν. Καὶ ἡ ἰκανότης του νὰ καταλαβαίη ἀπὸ τὴν προφορὰν τῶν τῆ... συνοικίᾳ τοῦ χωριοῦ τῶν Βρετανικῶν Νήσων ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ καθένας τοὺς κατάγεται. Νὰ δοθῇ συνεπῶς τελικῶς ἡ «τοπικὴ ἀτμόσφαιρα» τοῦ προλόγου καὶ ὅχι λίγων, οὔτε τῶν λιγώτερον χαρακτηριστικῶν σκηνῶν τοῦ ἔργου παιζομένου, εἶνε ἀδύνατον σχεδὸν χωρὶς τὴν λήψιν εἰδικῶν, εἰδικωτάτων φροντίδων, ἀπὸ τὸν

σκηνοθέτην, ἀκόμα καὶ στὴν Ἀγγλίαν. Τὴν παρατήρησιν τὴν κάνει ἴσα - ἴσα σὲ τὸ τελευταῖον φύλλον τῶν «Κυριακάτικων Τάϊμων» ὁ θεατρικός τους κριτικός. Λαμβάνει ἀφορμὴ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι σχεδὸν τὴν ἴδιαν μέρα μετὰ τὴν κ. Ἀνδρεάδη ἐδῶ, ἀνέβαζε καὶ σὲ «Χαϊμάρκετ» τοῦ Λονδίνου τὸν «Πυγμαλίωνα» τοῦ Σόου ὁ θίασος τῆς Μάργκαρετ Ρῶλιγς πού ἐξωντάναφεν ἐκεῖ τὴν Ἑλίξαν (μετὰ Χίγκινς τὸν Μπάξιλ Σίννεϋ, γέρον Ντουλίτλε τὸν Γεώργιο Μέρριτ, συνταγματάρχην Πίκεριν τὸν Λιούις Κάσσερ, κυρίαν Πήρς, οἰκονόμον, τὴν Ντόρα Γκρέγκορθ καὶ γρηὰ κυρία Χίγκινς τὴν κυρία Ἑλλεν Χέϋ). Δὲν εἶνε διόλου ὑπερβολικὴ ἡ παρατήρησις αὐτῆ τοῦ Ἄγγελου κριτικοῦ ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ φράσις πού θέλει, ἐξαφνα νὰ πῆ «ἂν κάνατε τὸ καθήκον σας ὡς πρὸς αὐτὸν ὅπως ἔπρεπε σὰ μπετέρα» προφερομένη σὲ τίμια ἀγγλικά ἀκούεται περίπου: «Ἴφγιού χάντ ντόν γιούα (ρ) ντιούτυ μπάϋ χιμ ἄζ αἰ μέδε (ρ) σούλντ» ἐνῶ ἡ ἴδια φράσις σὲ τὸ ἔργο πρέπει νὰ προφέρεται ἀπὸ τὴν Ἑλίξαν Ντουλίτλε περίπου ὡς «Φ' γιού' ντόον γιάκρ ντιούτυ μπάϋ 'μ'ζ αἰ μέδα σούντ»!!!

Ὅτι ἐχρειάζετο συνεπῶς ἰδιαιτέρη προσοχὴ, προσφυγὴ στὰ διάφορα ἰδιώματα τῶν διαλέκτων τῆς γλώσσης μας, γλωσσολογικὴ δουλειὰ με γάλη, γιὰ νὰ κατορθωθῇ νὰ ἀποδοθῇ ἑλληνιστὶ ἡ ἀτμόσφαιρα τῆν ὁποῖαν ἀπαιτεῖ ἀπὸ τῆς παραπάνω πλευρᾶς τὸ ἔργον μεταφραζόμενον καὶ παιζόμενον ἐδῶ. Αὐτὴ ἡ ἐργασία δυστυχῶς δὲν κατεβλήθη οὔτε κἂν προσπάθεια νὰ ἐπιχειρηθῇ. (Συνέχεια εἰς τὴν δην σελίδα).

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

θῆ ἀπὸ τὸν ἀνώνυμον μεταφραστήν (ἢ μεταφράστιαν) τοῦ ἔργου ἔπως τὸ ἀκούσαμε ἀπὸ τὴν κυρία Ἀνδρεάδη. Εἶνε κρίμα γιὰ τὴν ἡ τόσον καλὴ καὶ εὐσυνείδητος καὶ ξεχωριστὴ αὐτὴ ἐργάτις τῆς σκηνῆς μας, διὰ τὰς μεταφράσεις τῶν ἔργων πού ἀνεβάζει, καταφεύγει — σχεδὸν κατὰ κανόνα — σὲ μεταφραστὰς περισσότερον ἢ ἐλιγώτερον ἀπιθάνους ὡς τοιοῦτους. Φυσικὰ δὲ θέλω νὰ πῶ ὅτι ἡ μεταφράσις τοῦ «Πυγμαλίωνος» ἀπὸ τὸν ἢ τὴν μυστηριώδη «Χι» τοῦ προγράμματος εἶνε γιὰ πέταμα. Ὅχι. Θέλω ἔμως νὰ πῶ ὅτι μίαν καλλιτεχνικὴν ἐργασίαν ὅταν τῆς κυρίας Ἀνδρεάδη ὑποχρεοῦται νὰ ἐμφανίσῃ μεταφράσεις καλυτέρας, πρὸ πάντων ἔταν αἱ παρκατάσεις πού μᾶς δίνει εἶνε τόσο — κατὰ τὰ ἄλλα — καλές, ὅσον ὑπῆρξεν ἡ τοῦ «Πυγμαλίωνος».

Γιὰ τὴν πραγματικὰ, ὁ «Πυγμαλίων» ἐπαίχθηκε πολὺ καλὰ. Μὰ πάρα πολὺ καλὰ. Δὲν πρέπει νὰ δώσω σήμερον καὶ ἐδῶ τὴν ὑπέθεσι τοῦ ἔργου. Τὴν ἔδωκαν αἱ καθημερινὰ ἐφημερίδες. Οὔτε θὰ κάνω ὅσα θὰ ἔπρεπε ἀναλυτικὰ τὴν «κριτικὴν ἀνάλυσι» τοῦ ἔργου ἔπως θὰ ἤθελα καὶ σκόπευα νὰ τὸ κάνω, παίρνοντας τὴν εὐκαιρίαν νὰ γράψω κάπως πλατύτερα γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Μπέρναρ Σόου. Ὁ χώρος καὶ ἰδίως ἀπασχόλησις ἄλλη, δὲν μεῦ τὸ ἐπιτρέπουν αὐτὴ τῆ ἔδομάδα. Ἴσως μπορέσω νὰ τὸ ἐπιχειρήσω τὴν προσεχῆ. Ὅπως δὲποτε σήμερον πρέπει νὰ περιορισθῶ μόνον εἰς τὴν γενικὴν ἐντύπωσιν διὰ τὴν ἀπέδοσιν καὶ σὲ ὑποτυπώδη μᾶλλον κριτικὴν ἀνάλυσι. Ἴδού καὶ τὰ δύο, ὅσο γίνεται συντόμως:

Ἡ κυρία Κατερίνα Ἀνδρεάδη ὡς Ἐλίζα — ἀγριοκόριτσο τοῦ λαοῦ θρώμικο, ἀλλὰ ψυχικὰ διαλεχτό, ἀπλοῦτο καὶ κουρελιῆτικο ἀλλὰ πραγματικὰ ὠμορφότατο καὶ ἐξυπνέτατο, ὑπῆρξε ἀφογη. Ἐδημιούργησεν ἓνα ἀπὸ τοὺς καλλιτέρες ρέλους τῆς ἑως τώρα καὶ θὰ ἐδικαιούτο εὐλογώτατα νὰ εἶνε ὑπερήφανη γι' αὐτό. Γιατὶ ὁ ρέλος τῆς Ἐλίζας Ντουλίτλε στὸν «Πυγμαλίων» τοῦ Μπέρναρ Σέου εἶνε ἓνας ἀπὸ τοὺς λεπτότερα ψυχολογημένους — ἐπομένως τοὺς δυσκολώτερα ἀποδιδόμενους — σ' ἕλε σχεδὸν τὸ ἔργο τοῦ περιφημοῦ συγγραφέως, τὸ ἔργο μέσα στὸ ὅποιον ὁ «Πυγμαλίων» εἶνε μίξ ἀπὸ τῆς χαρακτηριστικώτερες τοῦ πνεύματος τοῦ τέσεν πικρόχελου σατυρικοῦ τῶν κοινωνικῶν καὶ ἄλλων παραξενιῶν τῆς χώρας τοῦ Ἰρλανδο - ἄγγλου συγγραφέως. Ἡ Ἐλίζα Ντουλίτλε τοῦ «Πυγμαλίων» εἶνε συγχρόνως:

Ὁ Ριχάρδος — ὁ «Ντικ» — ὁ ἥρωϊς τοῦ «Μαθητῆ τοῦ Διαθέλου».

Ὁ νεκρὸς ἐξφορδιανὸς Εὐγένιος πού τόσο ἰδανικὰ ἐρωτεύεται τὴν «Κάντιτα».

Ἡ πρωτοτυπώτατη ἥρωϊς τοῦ ἔργου «Καίσαρ καὶ Κλεοπάτρα», μίξ Κλεοπάτρα παιδοῦλα ἀπρηγὴ καὶ ἀπειρη πού ἐξ ἀπειρίας ἀσυνείδητη γιὰ τοὺς κινδύνους ἑνὸς παιγνιδιοῦ σὺν ἐκείνῳ στὸ ὅποιον ἐπιδίδεται, παίζει μὲ τὸν Καίσαρα καὶ τὴ φοβερὴ Ρώμη ὅπως θάπαιζε μὲ τὰ ματσάκια τῶν μενεξέδων τῆς Ἡ Ἐλίζα Ντουλίτλε στὸν «Πυγμαλίων».

Τέλος ἡ Ἐλίζα τοῦ «Πυγμαλίων» εἶνε τὸ πρῶτο σκίτσο ἀπὸ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ ὁποῖου μερικὰ χρόνια ἀργότερα ὁ διάσημος Ἰρλανδὸς ἐπρόκειτο νὰ δημιουργήσῃ τὴ θαυμασίαν σύνθεσιν τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς Ἰωάννας Ντ' Ἄρκ στὸ ἐμῶνυμο ἀριστεύρημά του, ὅπως εἶνε καὶ ἡ... ἀπόγονος τῆς ἀφελεῦς «Βαρβάρας» καὶ τῆς ἀνύποπτης ὁσῶ καὶ ψυχικὰ διαλεχτῆς κόρης τῆς ἐπιχειρηματίου τῶν ὑπέπτων ἐπιχειρήσεων «Κυρίας Οὐῶρρεν». (Εἶνε τὸ ἔργο πού εἶδαμε παίζόμενον πρὸ μερικῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ «Κεντρικοῦ» κατὰ τὴν περίερον τῆς θεατρικῆς συνεργασί-

ας Μαρίκας — Κυβέλης).

Ὅλα αὐτὰ μὲξ — τὸ καθένα περισσότερο ἢ λιγώτερο — τὰ «πρόσωπα» τοῦ Σέου ἔχουν δώσει κάτι ἀπὸ τὴν ψυχὴ τους ὅπως ὁ συγγραφεὺς τὸ θέλησε γιὰ νὰ ζωντανέψῃ ἡ Ἐλίζα Ντουλίτλε, τὸ «πρόσωπο καὶ ὁ τύπος» τῆς καρδιάς. Ἀπλῶς τὸ μόνον πρόσωπο πού στὸν «Πυγμαλίων» ὁ Σέου ἀφήνει ἀσαφύριστο, σύμφωνα μὲ τὴ μέθοδο καὶ τὸν ἀπαράβατο κανόνα τὰ ὅποια χαρακτηρίζουν ὅλα τὰ ἔργα τοῦ δικασίμου σατυρικοῦ μὲ τὴν παραδοξολόγῳ ἀνάποδη σάτυρα καὶ τὸ γεμάτο ἀπρόοπτα χιούμορ, σάτυρα καὶ χιούμορ θυμίζοντα τὸ γνωστὸ ἀνέκδοτο τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὅποιος χάσας τὴ γυναῖκα του καὶ μαδῶν ὅτι εἶχε πέσει στὸ ποτάμι ἔψαχνε νὰ θρῆ τὸ πτώμα τῆς πηγίνεντας κατὰ μήκος τῆς ἔχθης τοῦ ποταμοῦ, πρὸς τίς... πηγῆς του.

— Ἐτοὶ ἀνάποδη καὶ παράξενη, ὅπως ἦταν ἡ μακιαρίτισσα (ἐξηγήσατε σὲ κάποιον φίλο του πού τοῦ παρατήρησε ὅτι πρὸς τίς ἐκβολὰς καὶ τὴ θάλασσα ἔπρεπε νὰ φάξῃ γιὰτὶ πρὸς τὰ κάτω καὶ ὄχι πρὸς τὰ ἔπάνω παρασύρει τὸ τρεχούμενον νερὸ ὅ,τι «κατεβάξῃ») ἔτοὶ ἀνάποδη πού ἦταν, καὶ στὸ θάνατό τῆς θάταν ἱκανὴ νὰ μὴν κἀνῃ ὅ,τι ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος. Εἶκοσι χρένια μὲ πιλατεύει καὶ τὴν ξέρω ἐγὼ καλά. Αὐτὴ σίγουρα κατὰ τὸν ἀνήφορο πρέπει νὰ τὴν ἀναζητήσω...».

✱

Δὲν διγ... σημαντικὰ, νομίζω, ἀπὸ τὸν τύπο πού συνεψίξει ἡ παρατήρησις τοῦ ἀτυχοῦς συζύγου τοῦ ἀνεκδέτου γιὰ τὴν ἀναποδιά τῆς γυναίκας του ἡ παραδοξολόγος σάτυρα τοῦ Μπέρναρ Σέου καὶ εἶνε γνωστὸ πόσο καὶ τί εἶδους κωμικαυτοῦρες, ζωντανῆς μὲν ἀλλὰ κωμικαυτοῦρες πάντως γελοῖες τῶν ἀναποδιῶν καὶ τῶν ἐλαττωμάτων τῶν (ψυχικῶν ἀδυναμιῶν, ἐλαττωμάτων χαρακτηρισμῶν, προλήψεων κοινωνικῶν, κυνιστικῶν συνειδήσεως κ.τ.τ.) θέτει τοὺς τύπους τῶν ἔργων του ὁ περιφημὸς συγγραφεὺς.

Σὲ κάθε του ἔργο ἐν τούτοις ὑπάρχει ἓνα πρόσωπο γιὰ τὸ ὅποιον εἶνε γεμάτος στέργη καὶ τρυφεράδα. Ὑπάρχει ἓνα — μόνον καὶ ἀποκλειστικῶς ἓνα — πρόσωπο γιὰ τὸ ὅποιον ἡ σάτυρά του ἀφοπλιζεται. Ὑπάρχει ἓνας — μόνον ἓνας — τύπος γιὰ τὸν ὅποιον δὲν ἔχει παρὰ μόνον ἐκτίμησι καὶ ἀγάπη, ἕλες τῆς καλωσύνης καὶ ὁλεως τοὺς θαυμασμούς. Εἶνε τὸ πρόσωπο τῆς καρδιάς «ἴλ περσονάτζιο ντὲλ κευέρε» τοῦ Τσεζάρε Τζιούλιο Βιόλα ἑνὸς ἀπὸ τοὺς καλύτερους καὶ θαυότερους — ἀπὸ ὅσους τευλάχιστον ὁ ὑποφαινόμενος ζερεῖ — κριτικῶς τοῦ ἔργου τοῦ Μπέρναρ Σέου.

Αὐτὸ τὸ «περσονάτζιο ντὲλ Κευέρε» εἶνε ὁ Εὐγένιος στὴν «Κάντιτα». Ἡ Κλεοπάτρα στὸν «Καίσαρα καὶ τὴν Κλεοπάτρα». Ὁ Ντικ στὸ «Μαθητὴ τοῦ Διαθέλου». Ἡ κοπέλλα στὸ «Ἐπάγγελμα τῆς κυρίας Οὐῶρρεν», ἡ Παρθένος τῆς Αὐρηλίας τέλος στὴν «Ἰωάννα Ντ' Ἄρκ». Ἐδῶ, στὸν «Πυγμαλίων», εἶνε ἡ Ἐλίζα Ντουλίτλε, τὸ συμπαθητικώτατο, ὠμορφο, γεμάτο καρδιά, ἀγριοκόριτσο τῶν δρόμων τοῦ Λονδίνου, μὲ τῆς χαρακτηρισμῶν ἀφέλειες, τὰ εὐγενικὰ ξεσπάσματα, τῆς σιωπηλῆς ἀφαισιώσεως.

Ἡ κυρία Ἀνδρεάδη τὸ ἐνεσάρκωσε περιφημῶς.

Πῶς δὲν θάπρεπε νὰ εἶνε περήφανη γι' αὐτό; Δίπλα τῆς εἰσυνεργάται τῆς ἐδέησε νὰ κουρασθεῖν πολὺ γιὰ νὰ μπερέσουν νὰ σταθεῖν στὸ ὕψος τῆς. Τὸ πέτυχαν λίγο - πολὺ — μᾶλλον πολὺ παρὰ λίγο — ὅλοι καὶ — φυσικὰ — περισσότερο ἀπ' ὅλους ὁ κύριος Ἀποστολίδης. Ἐν τούτοις ἀν δὲν ἦθελα νὰ μὴ τοῦ δηλητηριάσω τὴν φυσικὴ γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν του ἱκ.

νοποιήσει, θα έπρεπε ίσως να του
πῶ — για τήν... τάξι — μερικά
πράγματα μάλλον δυσάρεστα ως
πρός τινα σημεία τῆς ἐρμηνείας
του. Ἡ κυρία Σωτηρία Ἰατρίδη
(με ξεχωριστή χαρά τὴν εἶδαν
στὸ παλκοσένικο τοῦ θεάτρου πρό-
ζας ἔλοι εἰ φίλοι τοῦ θεάτρου τὴν
καλὴ αὐτὴ ἀρτίστα πὺ τόσα χρέ-
νικ εἶχε... παραστρατήσει στὸ σα-
νίδι τῆς Ἐπιθεωρήσεως), ὡς οἰκο-
νέμος ἢ ἀμίμητη κυρία Μηλιάδη
στὸ ρόλο τῆς γρηᾶς μητέρας, ὁ κ.
Δαμασιώτης ὡς πατέρα τῆς Ἐλί-
ζας (ἦταν αὐτὴ τὴ φορὰ ἔσο ἴσως
ποτέ ἄλλοτε καλῶς) ὁ κ. Μορί-
δης ὡς συνταγματάρχης Πίκεριν,
ἐπέτυχαν νὰ πλαισιώσουν πολὺ
καλὰ τὴν κυρία Ἀνδρεάδη με γε-
νικὸ καὶ τελικὸ ἀποτέλεσμα τὴν
θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία τοῦ συνό-
λου στὴν πρώτη τοῦ ἔργου καί...
ἐν συνεχείᾳ ἔκτοτε. Τὸ γεγονός
ἔτι τὸ ἔργο ἐπαίχθη χωρὶς ὅπως
ἦταν μοιραῖο καὶ ἐπόμενο νὰ ἔχη
τίποτε, μὰ ἀπολύτως τίποτε τό...
ἐγγλέζικο ὡς ἀτμόσφαιρα καὶ με-
τὴν ἀναζήτησι ἐν τούτοις καὶ με-
γάλη ἐπιτυχία με τὴν ὁποίαν ἀ-
ληθινὰ ἐπαίχθη, εἶνε τὸ καλύτερο
κομπλιμέντο πὺ θὰ μπορούσε ἴ-
σως νὰ κάμη κανεὶς στὸν καλὸ
θίασο καὶ στὴν ἀκούραστη ἔσο καὶ
τολμηρὴ καλλιτέχνη πὺ με τέ-
ση ἐπιτυχία τὸν διευθύνει. Ἡ πάγ-
κοινὴ ἀναγνώρισι τοῦ κοινοῦ πὺ
παντοῦ ὅπου ἐμφανίζεται, περιβάλ-
λει τὸ καλὸ, τὸ πολὺ καλὸ καὶ ὡ-
φέλιμο γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ Θέατρο
ἔργο τοῦ καλλιτεχνικοῦ τῆς συγ-
κροτήματος τοῦ ἐμψυχωμένου καὶ
ἐμπνεομένου ἀπὸ τὸ ταλέντο τῆς
καὶ ἀπὸ τὴν ἀκούραστη ἐπιμονή
καὶ πίστι τῆς στὸ ἔργο τῆς, εἶνε
δικαιότατη. Μετὰ τὴν Θεσσαλονί-
κη ἢ πρωτεύουσα, τῆς τὸ ἀναγνω-
ρίζει.

Π. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗΣ